

Küresel Sorun: Şiddet Temelli Adalet Algısı

1. 1981, Kırmızı Pazartesi, Kolombiya kasabası, namus cinayeti, ROMAN
 2. P - Bayardo San Roman'ın Angela Vicario'yu evine geri getirmesi
 3. 1980, Mahmud ile Yezida, Ezidi ve Müslüman aşkı, töre cinayeti, TİYATRO
 4. P - Mahmud'un öldürülmesi
 5. Adaletin önemi, şiddet ile temellendirilmesinin beraberinde sosyal ve bireysel düzeyde çatışmalar doğurması
-

6. KP - P

Alt Argüman: Bu pasajda eserdeki toplumda adaletin özelleştirilerek iki kişi arasındaki hususi bir meseleye indirgendiği, böylece şiddetin kaçınılmaz olduğu görülmekte.

- Doğrudan Anlatım - Bakış Açısında Kahramanlar Arası Geçiş (*Angela'nın ağzından - özne ve kişiye özel adalet*) *"Hatırladığım tek şey, bir eliyle saçlarımdan tutmuş, öteki eliyle öyle bir öfkeyle vuruyordu ki, beni öldüreceğini sandım."* (sayfa 47)
- Zaman unsuru olarak gece, felaketin gerçekleştiği zaman olarak da "şafak" → sembolik zaman kullanımı; özne ve şiddetle sağlanan adaletin üstünün örtülmesi; gizli tutulması
- Tezat - evdeki diğer kişilerin uyanmaması - *"Ama onu bile öyle usulca yapıyordu ki..."* *"keyifsiz ama çok da sevecen bir şekilde"* (sayfa 47) → görev bilinci
- Örtülü anlamlarla ortaya çıkan iletişimsizlik (*"Her şey için teşekkürler, anne. Siz bir azizesiniz."*) (sayfa 47) → adaletin sağlanmasında tarafların birbirinden bir beklenti içerisinde olduğunu görmek mümkün → görev bilinci (*usulca*)

7. KP - E

Alt Argüman: Eserin genelinde adaletin yalnızca özne bir temele oturtulduğunu değil, aynı zamanda akıl dışı bir nitelik kazandığını görülebilir. Rasyonel düşüncenin zayıflaması daha ilkel bir problem çözüm yöntemi olan şiddeti öne çıkarmaktadır.

- Şiddetin romanda büyülü gerçekçilik tekniği (gerçeğin raporlanması ve sembolik hayali unsurlar arasında oluşturulan alışım) ile yansıtılması [normalleştirilmiş olan yanlış şiddet algısının akıl dışılığını yansıtır], *"Yan yatarak toparlanmış, dışarı sarkan iç organlarını elleriyle tutarak, rüyadaymış gibi yürümeye başlamıştı."* (sayfa 106) ve *"Ona en az üç kere vurdum, tek bir damla kan bile akmadı."* (Pedro Vicario) (sayfa 104) → bu büyülü gerçekçi seçim sorgu yargıcına verilen resmi ifadede yer alır. Bu

noktada görülmektedir ki, eserde yalnızca şiddet değil; şiddet ile temellenen adalet sisteminin de akıl dışı bir hal aldığını gösterir.

- Temsili Karakterizasyon:

1. Santiago Nasar'ın dönerek her iki kardeşten de darbe alması *"...yalnızca kendisini eşit darbelerle bir an önce öldürmelerine yardımcı olmak"* (sayfa 104) [eşitlik-adalet ve şiddet ikilisinin aynı sahnede vurgulanması]
2. Pablo = adalet *[o gün yemek yiyememesi]* (sayfa 73), Pedro= şiddet *"sol böğründeki kurşun yarası izi"* (sayfa 57), öldürme kararını onun almış olması ilk ve ikinci bıçak darbelerini gerçekleştiren],
3. Karakterlerin aynı vahşi amacı gütmelerine rağmen sürekli bir çatışma içinde olmaları *"görünürde tıpatıp birbirine benzediklerini, iç dünyalarında yalnızca çok farklı olmakla kalmıyor, zor durumlarda birbirlerinden tümüyle zıt karakterde oldukları ortaya çıkıyordu"* (sayfa 57) → hem düzenin hatalı olduğunu hem de adalet ve şiddetin ahlaki bir zıtlık içerisinde olduğunu gösterir
4. Adaletin yalnızca şiddetle sağlanabilir hale gelmesi *"Pablo Vicario'nun kısa sürede küçük kardeşine karşı acayip bir bağımlılık geliştiği düşüncesinde birleşmiştik."* (sayfa 57).

- Cinayet sahnesinin bir film sahnesi gibi sinematik bir şekilde yansıtılması

7. MiY - P

Alt Argüman: Bu pasajda şiddetin iletişimsizlik sonucu biriken duygu ve düşüncelerin bir dışavurumu olarak yansıtıldığı görülür. Şiddet, eserdeki toplumdaki adalet dengesinin sağlanmasında bir araç niteliğinde kurgulanmıştır.

- Mahmud'un sağ elinin kesilmesi

1. İki el elin terazi ile özdeşleştirilmesi yoluyla kurulan metaforun bozulması
2. Yezidilerin Mahmud'un dilek ağacına mendil bağladığı sağ elini kesmesi → yasak aşkı için cezalandırması → adaletin sağlanması *"Ve senin dileğin budur deyi, sağ elini, mendil bağladığı sağ elini kesmişlerdir."*
3. Doğu kültürlerinde sağ kelimesinin çağrışımları (doğru, hak, hukuk)

- Tüfeklilerin olayı anlatması

1. Gerçekleştirilen cinayetin adli raporunu yerel güç sembolü olan tüfekliler veriyor.
2. Olayı kesik kesik ve abartarak anlatıyorlar. *"Bedenindeki kurşun yaraları bir dağın ağaçları kadardı."* Bu da Kırmızı Pazartesinde olduğu gibi adaletin akıl dışı tasvirine diyalog ile vurgu yapıyor.

3. Tüfeklilerin ismi ve şiddet
4. Mahmud'un ölüsünün hayranlık ve beğeni tarafından anlatılması *"Lakin ölüsü bile yığitti. Asi bir efkâr vardı gözlerinde."* Önceden ağanın buyruklarını uymadığı için kötü görülen Mahmut'un ölümünün onu kahramanlaştırması, yine sosyal rollerde adaletin gerçekleştirilmesinde şiddetin dönüştürücü bir araç rolü üstlendiğini göstermektedir.

8. MiY - E

Alt Argüman: Yazar, eserin genelinde tiyatro türünün özelliklerini kullanarak şiddet temelli adalet anlayışının bireysel ve toplumsal düzeyde çatışmalar doğurduğunu gösterir.

- Yabancılaştırma tekniği:
 1. Brecht'te olduğu gibi oyuncuların izleyicilerin farkında olduklarını vurgular.
 2. Düğünde bir Yezidi'nin taşlandığı oyun
 3. Oyun içinde oyun
 4. İzleyici hiçbir şey bilmiyormuş gibi kaymakamın karısı ile özdeşleştirilir.
 5. *"Aptal mı bu adam?"* → Burada adamın hiçbir şey yapmadan taşlanması adil olmadığı kaymakamın karısı yani bir noktada izleyici tarafından anlaşılır.
- Dramatik unsurlar:
 1. *Yezida'nın kendini çemberlemesi* = kendi başına gelenler için bireysel bir adalet anlayışı, eserdeki diğer adalet örneklerinin aksine herhangi bir şiddet unsuru içermiyor. İronik bir şekilde neredeyse barışçıl bir son da denilebilir.
 2. Tiyatro örgüsünde devlet-ağa çatışmasının adalet ve şiddet zemininde verilmesi *"Şimdi dağlarda eşkiya kalmadı Kaymakam Bey. Şimdinin ağalar dağlarda adam beslemiyi. Bizim adaletimiz nasıl sağlanacak peki?"* → burada Kırmızı Pazartesi'den farklı bir çatışmaya değinilmiş, devletin taşradaki gücünü pekiştirmek amacıyla feodal yapıların silahlı yapılanmalarının yerine kanunu yerleştirdiği görülmekte. Ama eserin dramatik sonundaki cinayette de görüldüğü üzere, insanların zihinlerinde adaleti şiddetle özdeşleştiren yapı devletin kanun koymak veya eşkiyaları cezalandırmakla ortadan kaldıracabileceği bir şey değil.

9. Karşılaştırma

- Marquez → Adaletin nasıl sistematik bir şekilde şiddet ile temellendirildiğine dikkat çeker [gençliğinde bir parçası olduğu toplumun sancıklarına bir iç bakış]
- Murathan Mungan → Adaletin şiddetle temellendirilmesinin sonuçlarına dikkat çeker. [tıpkı yabancılaşmış izleyici gibi dış bakış]

10. Küresel Sorun Hakkında

- Kültürel yapısı benzer olsa da coğrafi olarak çok uzak olan iki kurguyu ortak bir paydada birleştiren bir küresel sorun
- Bu durum da bu sorunun şu toplumun veya bu toplumun davranışlarının değil, doğrudan insan doğasının bir yan ürünü olduğunu gösterir.
- Öne çıkan kavram iletişimsizlik olur; Angela ve annesi arasındaki iletişimsizlik → birbirinden habersiz bireylerin oluşturduğu Latin Amerika toplumunu, Yezidi ve Müslüman köyleri arasındaki iletişimsizlik de bölünmüş Anadolu toplumunu yansıtır.